Гомельскі універсітэт

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 19 (806) | Аўторак, 28 мая 1991 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года | Выходзіць раз у тыдзень | Цана 3 кап.

Абмеркавалі камуністы

НА ШЛЯХУ ГУМАНІТАРЫЗАЦЫІ АДУКАЦЫІ

Перабудова вышэйшай школы патрабуе вырашэння шэрагу неадкладных задач. Адна з важнейшых — карэннае паляпшэнне падрыхтоўкі маладых спецыялістаў, веды якіх дазволілі б творча і эфектыўна працаваць не толькі ў сённяшнія дні, але і ў аддаленым будучым. Разам з гэтым цяпер істотнае значэнне надаецца гуманітарызацыі адукацыі. Малады спецыяліст павінен мець не толькі высокую кваліфікацыю, але і шырокі кругагляд, вызначацца інтэлектуальнасцю, культурай, быць інтэлегентам у поўным сэнсе слова. У гэтай сувязі вельмі актуальным было пытанне «Гуманітарызацыя сістэмы адукацыі і задачы партыйнай арганізацыі універсітэта», вынесенае на разгляд чарговага сходу камуністаў ГДУ.

Пачатак гэтага сходу быў незвычайным. Першым слова ўзяў намеснік старшыні абласнога Савета народных дэпутатаў В. С. Сяліцкі. Ад імя Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР ён уручыў медаль Францыска Скарыны загадчыку кафедры беларускай мовы заслужанаму дзеячу навукі Беларускай ССР, прафесару У. В. Анічэнку. Уладзімір Васільевіч удастоены гэтай ганаровай узнагароды за высокія дасягненні ў справе нацыянальнага адраджэння, прапагандзе культурнай спадчыны беларускага народа, шматгадовыя даследаванні жыцця і дзейнасці Францыска Скарыны.

На сходзе з дакладам па парадку дня выступіў прарэктар універсітэта, член парткома М. М. Воінаў. Ён раскрыў сутнасць гуманітарызацыі адукацыі, сказаў аб той рабоце, якая праводзіцца ў гэтым напрамку на факультэтах ГДУ, звярнуў увагу на тыя пытанні, што патрабуюць вырашэння ў бліжэйшы час.

Абмеркаванне даклада праходзіла ажыўлена і зацікаўлена. Тон гэтаму задаў дацэнт кафедры філасофіі А. А. Фяськоў. Сваімі думкамі па праблемах гуманітарызацыі адукацыі падзяліліся старшы выкладчык кафедры палітычнай гісторыі І. В. Нямкевіч, загадчык кафедры дыфураўненняў У. І. Міроненка, загадчыца кафедры этыкі, эстэтыкі і гісторыі культуры І. І. Нядзеля, дацэнт кафедры алгебры і геаметрыі Л. Я. Палякоў, сакратар партбюро біялагічнага факультэта С. У. Аўсеенка. Прыняўшы ўдзел у абмеркаванні даклада, рэктар універсітэта член ЦК КПБ Л. А. Шамяткоў падзяліўся таксама некаторымі ўражаннямі, якія засталіся ў яго ад месячнай працы ў адным з універсітэтаў Вялікабрытаніі.

У прынятай пастанове прадугледжаны меры па актывізацыі і больш эфектыўнай гуманітарызацыі універсітэцкай адукацыі.

У агульнауніверсітэцкім партыйным сходзе прынялі ўдзел сакратар абкома КПБ па ідэалогіі Д. М. Дземічаў, першы сакратар гаркома КПБ М. Ф. Пугачоў, загадчыца сектара народнай адукацыі і навукі ідэалагічнага аддзела абкома КПБ В. М. Лісоўская. М. Ф. Пугачоў выступіў пры абмеркаванні заслуханага даклада. Д. М. Дземічаў выступіў па пытанню дасланай ў абком КПБ пастановы партыйнага сходу матэматычнага факультэта, у адным з пунктаў якой запісана: «Падтрымаць рашэнне парткома і савета сакратароў БДУ імя У. І. Леніна аб партыйнай адказнасці другога сакратара ЦК КПБ А. С. Камая («Народная газета», № 11 ад 11.04.91 г.)». Сакратар абкома КПБ давёў да ведама камуністаў універсітэта, што па справе А. С. Камая працавала спецыяльна створаная ЦК КПБ камісія. Падрыхтаваныя ёй матэрыялы адносна А. С. Камая будуць разгледжаны на чарговым пленуме ЦК Кампартыі Беларусі, які павінен адбыцца ў пачатку наступнага месяца.

У прафкоме

Па хвалюючых пытаннях

На пашыраным пасяджэнні прафсаюзнага камітэта, якое адбылося ў мінулы аўторак, разглядаліся пытанні, якія на сённяшні дзень з'яўляюцца самымі злабадзённымі і цікавяць кожнага члена універсітэцкага калектыву — аб павышэнні заработнай платы прафесарска-выкладчыцкаму саставу, іншым катэгорыям работнікаў ВНУ; летнім адпачынку членаў прафсаюза і іх сем'яў; жыллёвая праблема.

З інфармацыяй, тлумачэннямі наконт павышэння зарплаты на прафкоме выступілі прарэктар па вучэбнай рабоце М. В. Селькін і галоўны бухгалтар І. А. Курава. У прыватнасці, яны паведамілі, што зарплата прафесарска-выкладчыцкаму саставу павышаецца з 1 красавіка на 50% і пераразлік яе будзе зроблены і выплачаны ў чэрвені. Акрамя таго, прафесарска-выкладчыцкі састаў зможа атрымліваць таксама штогадовыя грашовыя надбаўкі да новых устаноўленых акладаў з улікам іх укладу ў развіцце навукі, навукова-даследчай работы ва універсітэце. Прагучала меркаванне аб мэтазгоднасці распрацоў-

(Заканчэнне на 2-й стар.).

СВЯТЛО ДУШЫ

... АЛУ я ведаю даўно — з самага першага курса. А бліжэй пазнаёміцца з ёй давялося ў час маёй летняй камандзіроўкі ў Рэчыцу, у студэнцкі атрад эканамічнага факультэта, што працаваў на кансервавым заводзе, і камандзірам якога была А. Петрашэнка. І ў занальным штабе, і ўжо непасрэдна на заводзе, дзе працавалі дзяўчаты, пачула тады шмат самых лепшых водгукаў пра камандзіра гэтага атрада. Дзяўчыну характарызавалі як умелага, здольнага кіраўніка калектыву, хаця вопыту ў яе, тады яшчэ ўчарашняй выпускніцы школы, у будатрадаўскай справе не было зусім. Але ж не толькі вопыт патрэбны ў зносінах з людзьмі, за якіх ты нясеш адказнасць, а яшчэ і ўменне зразумець чалавека, давер да яго і асабісты добры прыклад. Гэта ўсё ў Алы як раз і было. Менавіта такія якасці дапамагалі ёй і ў далейшай рабоце — на працягу амаль чатырох гадоў А. Петрашэнка самым цесным чынам была звязана са студэнцкімі атрадамі універсітэта, якія кожнае лета адпраўляліся на калгасныя, саўгасныя палі, будоўлі, прадпрыемствы перапрацоўчай вытворчасці. Фарміраванне студэнцкіх атрадаў, вучоба іх камандзіраў і камісараў, агляд гатоўнасці байцоў да працы, конкурсы агітбрыгад — за такі нялёгкі і вялікі па аб'ёму ўчастак работы адказвала дзяўчына і на сваім эканамічным факультэце і ва універсітэце. Хтосьці можа сказаць: «Ды ці дзявочая гэта справа? Яна больш пад сілу хлопцу з характарам, вытрымкай». Але не спяшайцеся так думаць. Ала была як раз на сваім месцы. Спраўлялася са сваімі абавязкамі паспяхова.

А летам сама дзяўчына апранала форму байца студэнцкага атрада і ехала працаваць з сяброўкамі камандзірам СА ў г. Ізабільны Стаўрапольскага краю, камісарам Рэчыцкага занальнага штаба і проста байцом атрада ў Балгарыю. І кожнае тое лета памятаецца ёй і сёння, бо прыносіла Але не толькі шматлікія клопаты, без якіх не абыцціся ў летніх семестрах, але і радасць новых сустрэч, знаёмстваў, усведамленне карыснасці справы, якую робіш. Асабліва памятным стала лета ў Ізабільным. У атрадзе, які ўзначаліла, акрамя сваіх байцоў — студэнтак эканомфака, яшчэ 17 «цяжкіх» падлеткаў. На змену разгубленасці, як жа з імі справіцца, хутка прыйшло пачуццё палёгкі — нармальныя ж, у прынцыпе, рабяты, вось толькі ключык да іх падабраць трэба. І знайшла яго разам з сяброўкамі па атраду. Рабяты бачылі, што ім давяраюць. Таму і адталі іх юныя душы, памякчэлі. Працаваць стараліся так, каб не заплямiць гонар атрада. І доўга яшчэ пасля таго лета падтрымлівалі хлопцы сяброўскія адносіны са сваімі выхавацелямі, часта прыходзілі ў госці, на святы.

Цяпер, успамінаючы ўсё тое, што было звязана са студэнцкімі атрадамі універсітэта, Ала адзначае для сябе: гэта быў самы лепшы час за гады вучобы, бо адчувала сваю патрэбнасць, многае ёй далі дзелавыя кантакты з юнакамі і дзяўчатамі: многаму яна вучылася ў іх, многае давала ім. Таварыскасць, дабрыня, святло душы, імкненне зразумець чалавека ў любой сітуацыі і ў той жа час патрабавальнасць у першую чаргу да сябе, потым да байцоў — такія рысы характару дапамагалі ёй у рабоце. За гэта Алу паважалі і любілі.

Зараз, калі зноў набліжаецца працоўнае лета і да яго рыхтуюцца новыя атрады універсітэта, у сэрца дзяўчыны міжволі закрадваецца пачуццё лёгкага суму, бо ўжо не апране яна форму байца СА, не зведае радасці ад працоўных поспехаў, рамантыкі далёкіх дарог, што пралягалі ў студэнтаў летнім часам у розныя канцы краіны. Цяпер А. Петрашэнка чакаюць іншыя шляхі-дарогі. Завершана праца над дыпломнай работай, хутка яе абарона — і бывай, Гомельскі універсітэт, гады вучобы ў якім пакінуць у душы незабыўны след. Наперадзе работа інжынерам-праграмістам у Віцебскім аддзяленні Рэспубліканскага вылічальнага цэнтра. І тут трэба зрабіць істотнае дапаўненне: за той адказнай нялёгкай грамадскай работай, якую выконвала дзяўчына, яна заўсёды памятала аб галоўным — вучобе. З першага і да апошняга курса ў яе заліковцы былі амаль што адны выдатныя адзнакі. А гэта сведчыць пра многае.

...Вясна — час надзей і спадзяванняў. Дык няхай усё тое, аб чым марыць Ала на парозе самастойнага працоўнага жыцця, ў не збудзецца!

Т. ДУБЯК.

Фота У. Чысціка.

ПРАДПРЫМАЛЬНІКІ V КЛАСА ІНСТЫТУТА ДЖЭФЕРСАНА ВУЧАЦЦА Ў ГДУ

Напэўна, чытач не адразу зразумее назву гэтага артыкула. Чаму прадпрымальнікі амерыканскага інстытута вучацца ў Гомельскім дзяржуніверсітэце?

Але ўсё па парадку. З 1 па 10 мая група студэнтаў III—V курсаў ГДУ атрымлівала сучасныя веды ў галіне прадпрымальніцкай дзейнасці ў круізна-дзелавым рэйсе на цеплаходзе «Канстанцін Сіманаў». Усяго ў гэтым годзе будзе праведзена 8 такіх рэйсаў па маршруту Масква—Ніжні Ноўгарад — Масква, якія арганізуе Усесаюзны дабрачынны фонд «Інтэлект». Гэты фонд бясплатна прымаў студэнтаў з г. Гомеля, клапоцячыся аб іх будучым у рыначнай эканоміцы. Астатнія ж удзельнікі дзелавога рэйсу з'яўляюцца кіраўнікамі буйных прадпрыемстваў, арганізацый, кааператываў, банкаў, навучальных устаноў краіны. На кожны круіз запрашаецца 60 амерыканскіх бізнесменаў і 120 удзельнікаў, якія прадстаўляюць савецкія дзелавыя колы, зацікаўленыя ў развіцці сумеснага бізнесу ва ўмовах свабоднага рынку. На нашым туры прысутнічалі толькі два амерыканцы, астатнія паслухаліся свайго прэзідэнта і не сталі рызыкаваць, адмовіліся ад паездкі, пакуль не скончыцца блізкаўсходні крызіс. Аднак узровень абслугоўвання пры такім збегу акалічнасцей не знізіўся, і ўсіх нас прымалі як замежных бізнесменаў. Арганізацыя, абслугоўванне, харчаванне, экскурсіі — на вышэйшым узроўні. Былі толькі прэтэнзіі да савецкіх артыстаў, якія выступалі з улікам не прыехаўшых замежных гледачоў. Астатняе, па нашаму аднадушнаму анкетнаму апытанню, было праведзена на «выдатна», дзе з плюсам, а дзе з мінусам. Дарэчы, усіх жадаючых, у тым ліку і студэнтаў, якія былі на роўных з усімі акадэмікамі і банкірамі, выслухалі і нават асобныя выступленні прагучалі па радыё на караблі. Наогул, студэнтам з Гомеля ўдзялялася асаблівая ўвага як будучыні вялікага савецкага рынку. Многіх з іх ведалі па імёнах і захапленнях.

Усім спадабалася, з якой цікавасцю вучацца студэнты ГДУ. Як імкнуцца трапіць не толькі ў Школу бізнесу Інстытута Джэферсана і пасяджэнні круглых сталоў, што адымала 8—10 гадзін у дзень, але і паспяваюць на дзелавую гульню «Стратэгія кіравання», відэатрэнінг дзелавых і міжасабовых зносін, заняткі англійскай мовай, а потым, што зацікавіла, яшчэ перапісваюць у свае сшыткі.

Безумоўна, больш за ўсё мы любілі наведваць заняткі школы бізнесу і палюбілі яго выкладчыка Дэвіда Ціпета, а таксама і нашага перакладчыка, які дапамагаў нам зразумець усе тонкасці прадпрымальніцтва на сучасным рынку. Дарэчы, часам мы сварыліся на занятках з-за магчымасцей нашага рынку і развітога, а ўмовы навучання патрабавалі нам выходзіць на сусветны рынак з выдатным таварам, выдатнай асабістай рэпутацыяй і рэпутацыяй нашых банкаў. У выніку навучання ўсё прыцерлася, руская эмацыянальнасць увайшла ў межы сусветных стандартаў дзесьці на трэціх занятках. Больш за ўсё многіх здзівіла садружнасць рускага прыбора «Лектар», які часта не выкарыстоўваецца на нашых кафедрах, і персанальнага камп'ютэра педагога. «Лектар» у кіназале замяняў звычайную дошку, на якой узнікалі графікі і методыкі аналізу выбранага напрамку бізнесу. Бізнес, як сапраўдную справу, мару прапаноўвалі заўсёды студэнты. Толькі ў аналіз педагог дапускаў прадпрымальнікаў з іх вопытам савецкага рынку, каб лепш зразумець нашы ўмовы гаспадарання. Напрыклад, Віктар Савасцьянаў спрабаваў дапамагаць Дэвіду прадаць новыя італьянскія штаны высокага кошту і працягласцю носкі ў 9 гадоў, а астатнія тым часам маглі засвоіць усе прынцыпы і прыёмы, як утрымаць кліента на сваім рынку. Тут усе зразумелі, што аб сваёй прадукцыі і сваім кліенце трэба ведаць усё! Пасля заняткаў усе атрымалі заданне на заўтра. Кожны слухач павінен быў прапанаваць прадукт на рынак з тлумачэннем усіх яго пераваг, падабраць факты, з дапамогай якіх можна было пераканаць купіць гэты тавар свайго пастаяннага кліента і даць рэкламу.

Адведзены час не прайшоў дарэмна. Нават у бары, дзе студэнты маглі папіць пепсі, закусіць цукеркай, выпіць шклянку кавы і паглядзець новую праграму групы «Самацветы», ішла ажыўленая размова пра бізнес на заўтра, на раніцу, калі Дэвід можа спытаць любога. А раніцай наш дамарослы студэнт III курса Сяргей Гаравенка рэкламаваў рускую лазню як месца правядзення свабоднага часу, дзе можна расслабіцца, памыцца, закусіць, прыняць лячэбны масаж, купіць навінкі расійскіх промыслаў як на рублі, так і на валюту. Праўда, спачатку лектар-бізнесмен не зразумеў, чаму ў нас так шмат нямытых, якія павінны сабрацца не дзе-небудзь, а ў лазні. Але потым, стаўшы ў душы рускім, засвоіўшы нашы традыцыі і ўлічваючы настальгію выхадцаў з Расіі ў ЗША, прызнаў прадукт, бізнес Сяргея, магчымасць яго распаўсюджання ў штаце Айова. Наша каманда была задаволена. Праўда, была зроблена заўвага, але гэта з боку нашых прадпрымальнікаў, як бы чаго ў лазні не здарылася недазволенага. Але на віду, пад прыглядам дзяўчат у рускіх сарафанах і паліcмена, у штатах бізнес Сяргея павінен быць на ўзроўні бяспекі. Ёсць такое патрабаванне да бізнесу.

Усеагульны любімец публікі, якая не здраджвала Школе бізнесу, Рафаэль з Ленінграда, які прадаваў або купляў спартыўныя аўтамабілі, дапамагаў дасканальваць некалькі рэкламных прапаноў. З гэтай серыі трэба нагадаць зубную пасту Аляксандра Сафоненкі, на якую канчатковая рэклама гучала так: «Наша паста — Ваша галівудская ўсмешка». Замкі другога бізнесмена са студэнцкага асяроддзя прайшлі пад дэвізам: «Двайная пастка». Рускія лапці, якія Дэвід бачыў у Суздалі, прайшлі з такімі рэкламамі: «Крок за крокам — сотні год», «Чым мы горш за нашых продкаў», «Жадаеш быць рускім — пабудзь у лапцях!», «Калі Вы пройдзеце па Нью-Йорку ў лапцях — дзяўчаты будуць Вашы!», «Вам не хапае толькі лапцяў!».

Адным з прынцыпаў бізнесу, як мы засвоілі цяпер намёртва, з'яўляецца лозунг: «Не абяцай таго, чаго не зможаш гарантаваць!». Адно можна сказаць, што ў школе бізнесу мы вучыліся весела, з карысцю, раўнапраўна. Нас ніхто не абразіў, калі з першага разу мы не да тонкасцей разумелі заданне, прынцыпы методыкі. Нам, папраўляючы далікатна, дазвалялі выбраць больш правільны шлях у бізнесе! Без перабольшвання скажу, што на апошніх занятках усе былі крануты да слёз. Некаторыя не хавалі іх, іншыя тэрмінова беглі пакурыць, а сам Дэвід плакаў і не саромеўся. І ў гэтым напрамку ён многаму нас навучыў усяго за дзевяць заняткаў. Любіць чалавека, ставіць яго ў цэнтр ўсяго жыцця, праяўляць цікавасць для кожнага, пакідаць ад зносін добрыя ўспаміны, у штодзённых клопатах не забываць сям'і, дзяцей, жонкі і часцей глядзець на сябе іх вачыма. Таму ў штотыднёвіку цывілізаванага прадпрымальніка, а мы спадзяемся імі стаць, павінен быць час, час для выканання абяцанняў дзецям, кветкі і цукеркі жонцы, увогуле ўсялякія дробязі, якія ўздымаюць нам настрой. Таму што бізнес — цяжкая справа, яму трэба аддавацца сур'ёзна, мы рызыкуем страціць сродкі для існавання, свае імя сярод людзей, але сям'я — гэта першае дзеля чаго жыве і ўдасканальваецца чалавек!

Такім чынам, мы, студэнты эканамічнага і фізічнага факультэтаў ГДУ, усяго 21 чалавек, сталі прадпрымальнікамі V класа сумеснага вучэбнага цэнтра па малому і сярэдняму бізнесу фонду «Інтэлект» і Інстытута Джэферсана ЗША.

Таксама дыпломы ў нашай краіне атрымалі больш за 600 савецкіх і замежных прадстаўнікоў дзелавога свету. Рабочыя мовы: руская і англійская. Сярод нас былі людзі з усіх канцоў краіны. Усе засталіся задаволены. Жадаючыя хутка скарэктыраваць свае веды, атрымаць новыя, пішыце па адрасу: 112115, г. Масква, вул. Студэнцкая, д. 42, памяшканне 107. Усесаюзны дабрачынны фонд «Інтэлект». Тэлефоны: 249-92-94, 240-96-22.

Э. ЛІЗАРАВА,
ст. н. с. кафедры эканомікі і сацыялогіі працы.

У прафкоме

Па хвалюючых пытаннях

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

кі спецыяльнага палажэння па гэтых надбаўках. Будзе павышана заработная плата і астатнім катэгорыям работнікаў — да 30—40%.

Што датычыць не менш балючага пытання, якое хвалюе ўсіх нас, пражываючых у зоне з радыеактыўным забруджваннем 1—5 Кі/км. кв., летняга аздараўлення, то, як паведаміла галоўны бухгалтар, на гэтыя мэты універсітэтам выдзелена 60 тыс. рублёў. Тым выкладчыкам і супрацоўнікам, хто не зможа атрымаць санаторныя, турысцкія пуцёўкі, будзе выплачана грашовая кампенсацыя. На гэта будзе затрачана 170 тыс. руб. — сэканомленых сродкаў па заработнай плаце за 1990 год. Калі работнік універсітэта набывае пуцёўку коштам да 250 руб., то ён плаціць за яе 30%, калі яе кошт у межах 250—500 руб. — 50%, за пуцёўку коштам звыш 500 руб. універсітэт выплачвае 250 руб, за дзіцячыя пуцёўкі работнікі ГДУ плацяць 30% іх кошту.

На пасяджэнне прафкома былі запрошаны нам. старшыні абкома прафсаюза работнікаў народнай адукацыі і навукі Н. І. Аліфірэнка і галоўны бухгалтар Г. І. Шорахава. Да іх у старшыні прафкома Г. І. Варатніцкага і членаў прафкома было нямала пытанняў: у прыватнасці, чаму сёлета універсітэт не атрымаў на летні перыяд санаторна-курортных пуцёвак, а толькі турыстычныя (а ў калектыве ГДУ нямала людзей, якія адчуваюць вострую патрэбу ў санаторна-курортным лячэнні); чаму работнікі універсітэта не могуць атрымліваць грашовыя датацыі на харчаванне, як гэта робіцца на прамысловых прадпрыемствах; чаму мы не маем магчымасці зрабіць турыстычныя паездкі на некалькі дзён за мяжу, напрыклад, у Польшчу, і г. д. Справядлівым было выказванне і аб тым, што галіновы прафсаюз мае слабыя кантакты з прафкомам нашай ВНУ. На зададзеныя пытанні былі атрыманы адказы, але не ўсе іх задаволілі членаў прафкома.

Старшыня жыллёвай камісіі прафсаюзнага камітэта П. Д. Грыгарук выступіў з інфармацыяй аб рабоце ўзначальваемай ім камісіі: аб упарадкаванні спісаў прафесарска-выкладчыцкага саставу, работнікаў універсітэта на атрыманне дзяржаўных кватэр і ў ЖБК, аб ухіленні недахопаў у афармленні дакументацыі па жыллёваму пытанню, выяўленых камісіяй Цэнтральнага райвыканкома. Аднак у сувязі з недастатковай падрыхтаванасцю пытання аб рабоце жыллёвай камісіі П. Д. Грыгаруком дэталёвае яго абмеркаванне перанесена на чарговае пасяджэнне прафкома.

На пасяджэнні прафкома разгледжана таксама пытанне аб звальненні з работы за прагулы вадзіцеляў П. Р. Краўцова і А. У. Казакова.

Зацверджаны спісы дзяцей работнікаў ГДУ, якія ад'язджаюць у чэрвені на аздараўленне ў піянерскі лагер «Цэсіс», размеркаваны турыстычныя пуцёўкі.

Т. ДУБЯК,
член рэвізійнай камісіі прафкома, прафесар.

СССР глазами зарубежных студентов

ЛЕНИНГРАД

Иностранные студенты, которые обучаются в нашем университете, совершают много экскурсий по историческим, памятным местам нашей республики, страны. Итогом этих поездок становятся не только неизгладимые впечатления иностранных гостей от увиденного во время этих путешествий, но и сочинения, которые они пишут на русском языке о том, что понравилось, поразило воображение.

Одно из них мы предлагаем вниманию читателей.

ЛЕНИНГРАД — известный город в мире. В Конго я уже слышал об этом замечательном городе и всегда мечтал посмотреть его. Когда наш преподаватель предложила поехать туда на экскурсию, не задумываясь, я сразу согласился.

И вот в конце апреля с Гомельского вокзала вместе с двумя преподавателями студенты ГГУ отправились в Ленинград. Наша группа состояла из студентов из Вьетнама Индии, Конго, Анголы, Эфиопии, Никарагуа и др. Путь был длинным. Мы приехали в Ленинград днем, после почти 24-х часов езды.

Несмотря на усталость, мы все хотели быстрее начать знакомство с городом. Любовались мы им уже прямо из окон автобуса. Я был рад видеть красоту Ленинграда. Река Нева и мосты еще больше украшают его. Мне очень понравилась древняя архитектура города.

В Ленинграде мы жили в гостинице «Спутник», которая находится недалеко от центра. Бывший город Петра I имеет больше 4-х миллионов жителей. Он очень большой и имеет огромное богатство. Мы посетили Павловский дворец — архитектурно-парковый ансамбль конца XVIII — начала XIX веков. Датой основания Павловска считается 1777 год. Екатерина II подарила своему сыну Великому князю Павлу Петровичу и его супруге Марии Федоровне лесную живописную местность. За 50 лет здесь был построен дворец и создан прекрасный парк.

В Ленинграде мы осмотрели кладбище, где погребены самые известные русские люди. А еще мы были очень рады посетить один из известнейших музеев мира — Эрмитаж, Русский музей, Исакиевский собор и другие достопримечательности. Мы не можем представить себе Ленинград без Невского проспекта. Он известен также, как и проспект Калинина в Москве. На Невском проспекте можно видеть много людей. Его стиль: древние красивые здания, а на первом этаже современные магазины.

Я считаю, что Ленинград — один из красивейших городов мира.

ОКАНЗА РЕНЕ СТЕФАН,
(Конго), гр. Р-12.

ПЕРШЫ ВЫПУСК

На біялагічным факультэце адбыўся першы выпуск слухачоў школы «Юны біёлаг». Два гады таму назад у газеце «Гомельская праўда» была аб'ява аб адкрыцці школы «Юны біёлаг» на біяфаку ГДУ. Слухачамі гэтай школы могуць быць навучэнцы 8-9 класаў сярэдніх школ г. Гомеля. Тэрмін заняткаў — 2 гады. Вучэбная праграма школы ўключае тэарэтычны курс — 60 гадзін і практычныя заняткі — 38 гадзін.

У рабоце школы ўдзельнічалі ўсе чатыры кафедры факультэта. Пытанні, ўключаныя ў праграму, былі больш складанымі, чым гэта прадугледжана праграмай агульнаадукацыйнай школы. Большая частка пытанняў была ўключана з праграм абласной і рэспубліканскай біялагічнай алімпіяд школьнікаў апошніх гадоў. Заняткі праводзіліся вопытнымі выкладчыкамі факультэта / прафесарамі, дацэнтамі адзін раз у тыдзень па 2 гадзіны. Час правядзення заняткаў узгоднены з бацькамі і навучэнцамі. Зрыву заняткаў за ўвесь тэрмін навучання не было. Выніковыя заняткі і экзамен для навучэнцаў праводзіліся з выкарыстаннем вучэбнага тэлебачання. Найбольш змястоўнымі былі адказы вучняў з СШ № 31: О. Пакінька, О. Еўтухова, О. Данчанка з СШ № 11 і інш.

16 мая дэкан факультэта дацэнт В. Я. Верамейчык ва ўрачыстай абстаноўцы уручыў вучням пасведчанні аб заканчэнні школы «Юны біёлаг». Большасць слухачоў гэтай школы сёлета будзе паступаць на біялагічны факультэт нашага універсітэта. Гэта будзе дастойнае папаўненне біяфака.

А. КАЛУГІН,
пазаштатны дырэктар на грамадскіх пачатках школы «Юны біёлаг».

ЛІТАРАТУРНАЯ СТАРОНКА

Віктар Ярац

* * *

Васілю БЫКАВУ

Не ваўка абкладалі між сосен —
чалавека ў наш разумны век.
Выжыў чалавек. Глядзіць, як восень
вяжа рэчкі пацішэлы бег.
Колькі і закладвалі, і колькі
расстаўлялі пасткі для яго.
Выжыў чалавек. Кідае голькі
у касцёр. На трапяткі агонь
пазірае поглядам спакойным.
Узлятаюць іскры над агнём.
Выжыў чалавек. Ахвотна
узбярэжным грэюцца цяплом

СМЕРЦЬ ЯНКІ КУПАЛЫ

І прыходзіць жанчына,
падасланая чорнаю сілай,
І ўсміхаецца ўсмешкай
з паглядам сцюдзёных вачэй,
ад якіх павявае глыбінёй
прыхаванай магілы —
той пасцеллю, што сцелюць
найхітрэй, найямчэй.
Ці паверыў бы ён,
каб сказалі аднойчы,
што яму паміраць
за давер вышыні,
на якой — будзе ўсмешка змяі
і змяіныя чорныя вочы,
за якімі — дзяржавы суровай
самаеды — сыны.

* * *

Чым тупей — тым падлей.
І майстры правакацый
завіхаюцца гуртам заўжды —
заклапочана-пільнаю брацій —
каля тых, хто свае
пракладае сляды.
Нюх у гэтых майстроў,
як у гончых,
спрыту іх пазайздросцяць ільвы.
І рыхтуюцца ямы для тых,
хто ніколі не хоча
быць цішэй за вады,
ніжэй — за травы.

Александр Елопов,

студент 3 курса исторического ф-та.

НЕУПРАВЛЯЕМЫЙ АВТОПОРТРЕТ

Я писал свой портрет
со стан стрекоз —
Он похож на крестовый поход.
Я растек по холсту
как мороз по стеклу.
Я — хранивший в руках своих лед.
Я — хранивший в глазах
своих чьи-то глаза,
Словно раны, чужие навзрыд.
Я пытался понять, но я даже не смог
Передать свой загадочный вид.
Я не знал, что Земля,
где верх или низ,
Кто влюблен, а кто уже мертв.
Но писал, как будто бы мог все спасти.
Я — хранивший в губах своих мед.
Мой портрет получался:
про детство Христа,
Про охоту, про первую ночь,
Про паучьих слонов
Сальвадора Дали
И про сына, а может про дочь.
Я писал без надежды
увидеть финал,
Но в финале был пойман судьбой.
И меня она мажет — один к одному,
Хотя вряд ли знакома со мной.

В. Соболенко

КАК УМИРАЛА ДЕРЕВНЯ

(Продолжение. Начало в № 18).

ЧЕРЕЗ пять лет я снова побывал в деревне, походил по хатам: такого порядка уже не было, много было разворовано, растащено, иногда даже на сувениры. Но там я не увидел грязной тарелки, на припечках во многих домах стояли строго по ранжиру чугунки, у печей — ухваты, ёмки. А на заборах — чистые гладышки, банки. Ведь успели же вымыть перед сборами! Когда? Но успели! Такие вот женщины.

Я вышел на улицу, а там теща наставляла хозяина:

— Ты пі, пі, да не забывайся, у горад едеш.

— Не бачыў я твайго горада. Я Кенинсберг браў!

— А я Вену, — вставил единственную реплику за весь разговор его коллега по кнуту. И добавил: сарай хацеў перакрыць, шыфер дастаў.

— Приедзем, перакрыеш. (Они только раз уезжали из Крюков надолго, в 1943 году, на войну).

— Володя, что брать ести? — суетилась теща.

— Возьмите сало, яиц.

— Сала много не бери, приедем, да новага парасенка яшчэ дажыць, — комментировал тесть.

Не знали они, да и не могли тогда знать, — а если и сказали — ни за что не поверили бы, что никогда уже не вернутся они сюда хозяевами. И что их импровизированное застолье не посошок, а поминки, поминки по умершей деревне.

Трагическое и комическое было рядом. Во двор ворвался согнутый, с огромным носом, всклокоченный мужичонка Н. М. Дусенок, по прозванию Ицка. Адресуясь почему-то ко мне, постороннему человеку, он завопил:

— Яны майго кабана забраць хочуць. Я год карміў, такога ні ў каго нема, а яны забраць.

— Надаеў ты са сваім кабаном. Заплоцяць табе за яго (скажем сразу, заплатили и хорошо).

— Ведаю, як яны плоцяць! Никалаевич, пайди пагляди, пайди пагляди...

Я пошел, благо недалеко было. Зрелище стоило того. Огромное, цвета воронова крыла чудовище, злобно поглядывая на нас, хрумкало картошку, рассыпанную по двору.

Не знал бедняга, что его не только есть нельзя, но и стоять около него нежелательно: десятидневный чернобыльский ветерок сделал свое черное дело.

— Я б за него тысячу рублей получил... а можа восемьсот. Заставайся, Никалаевич. Яны уедуць, мы яго зарежем, тыждень ести будем.

— Да за неделю наверно не съещь, а?

— З'ядзім. У мене есть под што! Хрэн ім, а не кабана!

Он был романтик этот старик (умер в 88 году).

А были и реалисты.

Халимон П. (фамилию не называю по понятным причинам) — инвалид. Ему был положен конь. По юридическим хитросплетениям конь был получастным-полуколхозным. Получив известие об эвакуации, Халимон рассуждал с его точки зрения правильно: «Радиация — радиацией, эвакуация — эвакуацией, а конь — он всегда конь». Наказав жене управляться с хозяйством, он запряг коня в колеса, задами, чтобы никто не видел, выбрался на тракт и позоглядно погудел на Черниговщину к свояку, где надежно припрятал своего каурого. Коня потом под угрозой суда вернули в родную колхозную конюшню, а его поселили в квартире на Волотове. Но и там не угомонился мужик. Отыскал пустырь, раскопал на нем полсотки и садил два (!) года картошку. Под насмешки молодых ночевал там, чтоб не поглумили. О чем думал он этими ночами, что вспоминал?

«Кони, Николаевич, снятся, кони. Какие кони!» Только ли ему? И вообще странную жизнь он вел. Каждое утро приходил он к старикам (они жили этажом выше одни) и вместе с ними ел, смотрел телевизор, управлялся по хозяйству. Приезжали гости из Крюков — был в застольях. К нему привыкли. Из каждой пенсии давал он хозяйке по 20 рублей. Рассчитывался за съеденное и выпитое? — Вряд ли. Просто хотел побывать в Крюках.

Промытарившись так два года, плюнул на изящную городскую жизнь, уехал на Брагинщину в д. Савичи. Половина этой деревни — в зоне отчуждения. В этой половине он и живет — жизнью доволен.

Романтик он или реалист? Кулак, стяжатель, собственник или труженик?

Пусть в этом извечном вопросе нашей науки о деревне разбираются социологи, а историки — спроецируют эпизод на времена коллективизации.

ОЦЕНИВАЯ все увиденное и услышанное, я (а переберседовать пришлось много раз с десятками тех людей) даже сейчас, после пяти радиационных лет глубоко убежден в том, что и те мужчины и женщины, о которых писалось выше, и секретари обкомов и ЦК, которые приезжали в зону, и доктора наук, и академики-медики, ядерщики, проводящие там научные изыскания, находятся почти в одинаковом положении. Не в смысле доз; они как и судьба, у каждого своя. А в смысле знания. Никто из них — в соответствии со своей должностью на земле — толком не знает и по сей день, да просто и не может знать, что произошло и происходит с людьми в этом огромном регионе.

Потому что беспрецедентным в истории, исполинским был масштаб трагедии.

В считанные дни и недели погибло много людей, лучших людей, которые по образованию, служебному долгу не могли не знать о возможных последствиях возможной аварии. А ведь погибли же!

Десятки тысяч людей в считанные дни оказались вырванными из веками сложившихся условий. Они разнесли по городам и весям свое горе, но и новое знание о ценностях жизни человеческой.

Миллионы людей в считанные часы оказались в особой зоне — зоне заражения.

В жизнь людскую вошло что-то принципально новое, неизвестное.

Можно ли ожидать, что все это будет осмыслено в полном объеме в месяцы, годы? На многие десятилетия пойдет счет.

Удивительный у нас регион...

Вспомните 1812 год, 1941—1944 гг. История громыхала по нему миллионами солдатских сапог, колес военной техники. Прогромыхала и в 1986 году. Остановилась здесь (в который раз!) и задумалась. И пошла в чем-то по другому пути.

У КАЖДОГО из нас в подсознании сбита мысль (да так оно и есть), что живем мы в особых условиях, условиях, в которых еще не жил человек. Особых! Судьба выбрала нас. И каждый факт, каждый эпизод этой жизни бесценен для будущих людей. Но главное для нас, конечно же, не в этом. Особыми в зоне небывшего ранее, должны быть внимание, забота, чуткость, отзывчивость и понимание — каждым каждого. Прежде всего — понимание. Настроение, поступок, поведение человека — это результат ситуации, здоровья, характера — так было всегда. А у нас — увы — они могут определяться и другими, еще не известными людям причинами. Ведь доза как и судьба, у каждого своя. И в этом плане бесспорен опыт погибшей в мирное время белорусской деревеньки Крюки.

А у дома, возле скамейки все шло своим чередом. После длительных дискуссий, убеждений, оговорок, что едем ненадолго, на тыджень—два, что приедем — допашем, досадим, перекроем, приберем, — решено было ехать. Старики собрались (забыли документы и даже деньги), погрузились. А колонна с крюковцами уже ушла. И получилось так, что уезжали мы последними. За околицей, на перекрестке дорог зачем-то остановились. Я вышел из машины.

Как поется в любимой крюковцами песне, в весенних лучах заходящего солнышка лежала деревня. Убранные, как невесты, белоцветьем вишен, вымытые первой грозой и обильными дождями, серебрились хатки. На припечках, наверное, стояли по ранжиру чугунки. По улице и дворам ходили куры, гуси, утки. Около домов под навесами лежали двухлетние—трехлетние запасы дров. На заборах блестели гладышки, кастрюли, банки. Зеленилась озимь. Чернели вспаханные — где засеянные уже, где с вывезенным, а где с разбросанным навозом. Все было, как обычно, каждую весну. Но деревни уже не было. Деревня уже была мертва. Только конь одиноко разгуливал по огородам, весело пощипывая изумрудную зелень озими.

Интересный это был конь. То ли по своему конскому характеру, то ли по характеру человека, его досматривающего, но ходил он часто, где попало, чаще — по хозяйским огородам. За что женщины прозвали его Иродом, ругали его, писали на него жалобы. В сельсовет! А когда наступала пора пахать, сеять, его звали Кось-Кось, подкармливали. Вот такие вот женщины. Когда сеять — Кось-Кось, а когда нужда миновала — жалобы в сельсовет. Такие, как все люди, как всегда и везде. Как и в Брагине, как и в Гомеле. И как в Дании.

Почему именно в Дании?

По чернобыльской программе летом в 1990 г. группа гомельских детей месяц провела в Дании как говорится, на чистых полях. Каждый ребенок жил в датской семье. Гомельская мама встретила своего мальчика, у него было пять неподъемных сумок с подарками: обувь, майки, носки, спортивные принадлежности. А в одной сумке было 5 кг стирального порошка. Мама из Дании, наполнявшая эту сумку, объяснила: «У вас порошок дефицит, а вам надо часто стирать».

Звон колокола Чернобыля донесся и туда. И еще раз подтвердил многовековой общий для всех людей опыт. Как порой зыбко и внезапно неустойчиво становится их благополучие, как всегда и в любую минуту любому может понадобиться плечо или рука помощи. Особенно сейчас, когда могучие силы, разбуженные человеком для его же блага, обернулись другой стороной и близко, смертельно близко стали к самому дорогому — к жизни, к жизни всех людей. Совсем рядом!

Как четвертый энергоблок и глухая белорусская деревенька. Деревня Крюки. 320 дворов, 48 км от Брагина, 36 км — от Комарина, 157 — от Гомеля.

И 11 километров от Чернобыльской АЭС. По прямой.

Максим Орлов,

студент I курса филологического факультета.

Автора волнуют проблемы воспитания человека, его самоусовершенствования, вопросы жизни и смерти. Об этом — его стихи.

В ХРАМЕ

Пел хор, душа моя дрожала...
А ты смиренная стояла,
Глаза твои смотрели вдаль,
И на лице была печаль.
К тебе приблизиться не смея,
Перед тобой благоговея,
Я, восхищённый всё стоял
И сердцем к Господу взывал:
«Спаси наш мир!
Пускай он мерзок,
Пускай он холоден и дерзок,
Но пусть он в бездне пропадет
Тогда, когда она умрёт!»

ВОСПОМИНАНИЕ

Туман над лесом вьется,
Зеленый луг намок...
Под облаком смеется
Веселый голосок.
Один стою я в поле
Среди немых берез.
Не чувствую ни боли,
Ни радости, ни слез.
Одно воспоминание
Теснит всечасно грудь,
И словно — наказание —
Земной и глупый путь.
Я вспомнил, как в эфире
До жизни я парил,
Как счастье видел в мире,
Как верил и любил.

* * *

Когда я слышу боль,
Когда болезни моль
Меня грызет, терзает,
Мой разум замирает.
Перестает он петь
И хочет ощутить
Невидимую нить,
Что жизнь мою и смерть
Собой соединяет.

Дружеские шаржи

В. Богомольников

В. И. Ковалю, бывшему зам. декана по работе с иностранными учащимися.

Его не включают в состав делегаций,
Его не приветствуют громом оваций,
Но знают его и Заир, и Кашмир,
А скоро, быть может, узнает весь мир.
Так в чем же причина?
Причина вот в чем:
Он учит студентов владеть языком,
Который прекрасен, могуч и велик...
Большую известность приносит язык!

Спорт

НА ПРЫЗЫ НАШАЙ ГАЗЕТЫ

Нагадаем нашым чытачам, што шматтыражная газета «Гомельскі універсітэт» выходзіць з верасня 1969 года. У пачатку 70-х гадоў вялікую цікавасць шматлікіх балельшчыкаў выклікалі турніры па баскетболу на яе прызы. Іх аспрэчвалі баскетбалісты ГДУ, Кіеўскага, Вільнюскага і Кішынёўскага дзяржуніверсітэтаў. Аднак праз некаторы час (цяпер ужо нават цяжка сказаць па якой прычыне) спаборніцтвы на прызы нашай газеты перасталі праводзіцца. І вось сёлета вырашана аднавіць добрую традыцыю. Праўда, пакуль што ва ўнутрыўніверсітэцкіх рамках. Першыя такія спаборніцтвы адбыліся па мнагабор'ю сярод студэнтаў факультэта фізічнай культуры. Прызы аспрэчвалі 69 юнакоў і 16 дзяўчат. Сярод мужчын пераможцам стаў А. Баранаў, які набраў 2802 ачкі. Значна адстаў ад яго — на 526 ачкоў — А. Паноў, якому дасталося другое месца. Трэцім прызёрам з 2282 ачкамі стаў І. Лявонаў.

Яўны лідэр быў і сярод жанчын. Гэта Л. Герасімовіч — 1570 ачкоў. На другім месцы В. Гальчанка — 1432 ачкі, трэцім А. Савенка—1362 ачкі.

У ходзе спаборніцтваў шматборцаў 11 чалавек паказалі вынікі першага спартыўнага разраду, 28 — другога, 46 — трэцяга.

У будучым прадугледжваецца зрабіць спаборніцтвы на прызы нашай газеты больш масавымі, з прыцягненнем да ўдзелу ў іх студэнтаў усіх факультэтаў нашага універсітэта, а таксама іншых ВНУ горада.

НА СТАРЦЕ—КРАСМЕНЫ

Завяршыўся вясновы лёгкаатлетычны крос па праграме універсіяды. У ёй прыняло ўдзел 220 студэнтаў ГДУ.

Парад урачыстага адкрыцця спаборніцтваў адкрыў прарэктар універсітэта М. М. Воінаў. Ён пажадаў студэнтам настойліва авалодваць ведамі, праз фізкультуру і спорт умацоўваць здароўе, дабівацца поспехаў у спаборніцтвах.

У забегу на 500 м добры вынік паказвае студэнтка факультэта фізічнай культуры Людміла Пырх — 1.26,5 сек., які доўга нікому не ўдаецца палепшыць. Але вось на старт выходзіць адна з мацнейшых бягунняў універсітэта студэнтка матэматычнага факультэта Галіна Баранава. Усю дыстанцыю яна прабегла імкліва, і стрэлка секундамера зафіксавала 1.24,8 сек.

На дыстанцыі ўдвая даўжэйшай лепшы вынік у студэнткі факультэта фізічнай культуры Тамары Крукоўскай — 3.30,8 сек. На гэтай жа дыстанцыі сярод юнакоў перамог адзін з лепшых бегуноў вобласці студэнт факультэта фізічнай культуры Юрый Сокалаў — 2.33,4 сек. А ў бегу на 3000 м мацнейшым аказаўся студэнт эканамічнага факультэта Сяргей Раманькоў — 9.28,5 сек.

У агульнакамандным заліку перамаглі красмены факультэта фізічнай культуры — 4860 ачкоў. На 1526 ачкоў адсталі ад іх лёгкаатлеты матэматычнага факультэта. Трэцім прызёрам стала каманда эканамічнага факультэта — 2428 ачкоў. На наступных месцах каманды філалагічнага (2355), гістарычнага (1785) і біялагічнага (1562) факультэтаў.

Сёлета вясновы лёгкаатлетычны крос быў праведзены са спазненнем на цэлы месяц, што не дазволіла выступіць у гэтых спаборніцтвах студэнтам геалагічнага факультэта.

Пераможцы і прызёры лёгкаатлетычнага кросу ўзнагароджаны граматамі і памятнымі вымпеламі.

Спаборніцтвы прайшлі на высокім арганізацыйным узроўні. У гэтым вялікая заслуга галоўнага суддзі, суддзі ўсесаюзнай катэгорыі Ю. Ф. Працко (кафедра лёгкай атлетыкі і лыжнага спорту), галоўнага сакратара В. В. Калачова (кафедра фізічнай культуры).

В. МАРЧАНКА.

ТЭНІСІСТЫ ВА ЎДАРЫ

На мінскіх кортах прайшлі спаборніцтвы па настольнаму тэнісу, якія ўваходзяць у праграму круглагадовай спартакіяды ВНУ рэспублікі. У фінале ўзнагароды аспрэчвалі па шэсць мацнейшых мужчынскіх і жаночых каманд.

Асаблівую цікавасць выклікаў турнір тэнісістак. Асноўнымі прэтэндэнткамі на медалі былі студэнткі ГДУ, Беларускага дзяржаўнага інстытута фізічнай культуры і Магілёўскага педінстытута. Іх саперніцамі з'яўляліся таксама спартсменкі Беларускага інстытута народнай гаспадаркі, БПІ і Віцебскага педінстытута.

У рашаючых паядынках студэнткі ГДУ ўступілі камандзе БДІФК і перамаглі магіляўчанак. Апошнія ж здолелі нанесці паражэнне мінчанкам. Такім чынам, гэтыя тры каманды набралі аднолькавую колькасць ачкоў. Давялося падлічваць рознасць мячоў. Яна аказалася лепшай у нашых тэнісістак, якім і прысуджана першае месца, Магіляўчанкі сталі другімі прызёрамі, студэнткі БДІФК — трэцімі.

У камандзе ГДУ найбольшы ўклад у перамогу ўнесла слухачка падрыхтоўчага аддзялення па спецыяльнасці «Эканоміка і сацыялогія працы» майстар спорту СССР кандыдат у зборную каманду краіны Тацяна Кастраміна. Разам з ёй поспеху дабіліся таксама кандыдаты ў майстры спорту трэцякурсніца біялагічнага факультэта Алена Хахлач і першакурсніца факультэта фізічнай культуры Тацяна Уздоўская.

У тэнісістаў мацнейшай аказалася каманда БДІФК. Другое месца дасталося камандзе Беларускага інстытута народнай гаспадаркі, трэцяе — спартсменам ГДУ, за якую выступалі член зборнай каманды рэспублікі студэнт II курса факультэта фізічнай культуры майстар спорту Алег Кісялёў, кандыдат у майстры спорту першакурснік біялагічнага факультэта Віктар Плескі і трэцякурснік фізічнага факультэта Андрэй Бабкоў.

У агульным заліку тэнісісты ГДУ і БДІФК набралі па чатыры ачкі і падзялілі першае і другое камандныя месцы.

У дасягнутым поспеху нашых тэнісістаў вялікая заслуга іх трэнера — намесніка дэкана па фізкультуры і спорту эканамічнага факультэта ГДУ П. П. Саковіча.

Б. ВАЛОДЗІН.

ЗАВАЯВАЛІ КУБАК

Студэнт факультэта фізічнай культуры Гомельскага дзяржуніверсітэта імя Ф. Скарыны майстар спорту Міхаіл Коршук — адзін з мацнейшых бадмінтаністаў краіны, лідэр яе зборнай каманды. Нядаўна ў горадзе Эссен (ФРГ) яна выступіла ў спаборніцтвах на Кубак алімпійскага камітэта ФРГ і заваявала гэты ганаровы трафей. У фінальнай сустрэчы нашы спартсмены выйгралі ў вядомага клуба «Хорсенс» з Даніі з лікам 7:1. У турніры прымалі ўдзел каманды з сямі краін. Міхаіл Коршук прадэманстраваў высокае майстэрства ва ўсіх сустрэчах і ўнёс важкі ўклад у дасягнутую перамогу.

ГЛЯДЗІЦЕ Ў КІНАТЭАТРЫ

«СПАРТАК»

28 мая — **«Апошні кліч кахання»** (2 серыі). Сеансы: 11, 13.30, 16, 18.30, 21.

29 мая — **«Чорная ружа — эмблема журбы, чырвоная ружа — эмблема кахання»** (2 серыі). Сеансы: 11, 13.30, 16, 18.30, 21.

30—31 мая — **«Рабро Адама»**. Сеансы: 11.30, 13.50, 16, 17.40, 19.20, 21.20.

1—2 чэрвеня — **«Сям'я»**. Індыя (2 серыі). Сеансы: 11.10, 12.30, 16, 18.30, 21.

3—4 чэрвеня — **«Сакрэтны загад імператара»**. Сеансы: 11.30, 13.30, 16, 17.50, 19.40, 21.30.

БУДУЧЫМ ФІЛОЛАГАМ

У кнігарні № 6 «Дружба» (вул. Перамогі, 14) афармлена выстаўка «Студэнту-філолагу», на якой прадстаўлены кнігі выдавецтва «Мастацкая літаратура». Прапаную вашай увазе найбольш цікавыя, на мой погляд, кнігі з гэтай выставы:

ДЗЯШКЕВІЧ М. Ад вытокаў радаводных...: Літаратурна-крытычныя артыкулы, нарысы.

Аўтар гэтай кнігі працаваў навуковым супрацоўнікам у Літаратурным музеі Янкі Купалы. У артыкуле «Ад вытокаў радаводных...» Мікола Дзяшкевіч даследаваў радаводныя вытокі Янкі Купалы. У кнізе таксама змешчаны артыкулы пра беларускі тэатр і яго творцаў У. Дзядзюшку, С. Станюту, Г. Аўсяннікава.

ЛІС А. Песню — у спадчыну: Мастацтвазнаўчыя артыкулы. У кнігу вядомага даследчыка - фалькларыста ўвайшлі артыкулы пра збіральніка і выдаўца песень Антона Грынкевіча, братоў Гарэцкіх, кампазітара Міхаіла Агінскага.

МАРХЕЛЬ У. Крыніцы памяці: Старонкі беларуска-польскага літаратурнага сумежжа. У кнізе змешчаны матэрыялы пра жыццё і творчасць найпапулярнейшага паэта сярэдзіны XIX стагоддзя Уладзіслава Сыракомлі. Расказваецца аб дзейнасці пачынальнікаў новай беларускай літаратуры Яна Чачота, Вінцэся Каратынскага, Янкі Лучыны.

ШЛЯХАМ ГАДОЎ: Гісторыка-літаратурны зборнік. Гэта ўжо другі выпуск зборніка, які знаёміць чытача з невядомай і маладаследаванай спадчынай беларускіх пісьменнікаў. Прапануюцца матэрыялы пра Ф. Скарыну, В. Цяпінскага, пра першы спектакль у старым Менску. Таксама публікуюцца выяўленыя ў архівах творы А. Паўловіча, М. Гарэцкага, У. Караткевіча, вершы Андрэя Рымшы.

У гэтым годзе ў выдавецтве «Полымя» выйшла кніга М. Федароўскага «Люд беларускі, Вяселле», якая будзе добрым падарункам таму, хто цікавіцца беларускім фальклорам, старажытнымі абрадамі і народнымі традыцыямі.

В. СКАЧКОВА,
таваразнаўца кнігарні № 6 «Дружба».

Тлумачэнні дае прафком

ЯК АФАРМЛЯЕЦЦА ДАПАМОГА СТУДЭНТКАМ-МАЦІ

Адначасовая грашовая дапамога на нараджэнне дзіцяці з 1-га красавіка г. г. выплачваецца ў суме 250 руб. Для атрымання яе неабходна даведка з ЗАГСа на «дапамогу па сацстраху». З гэтай даведкай адразу неабходна звярнуцца ў прафком студэнтаў (галоўны корпус, п. 1-17, тэл. 57-16-11).

Для афармлення дапамогі ў суме 110 руб. дзецям ва ўзросце да 3-х гадоў студэнткам-маці неабходна напісаць заяву ў дэканат аб водпуску па догляду за дзіцём і прыкласці да яе дзве копіі пасведчання аб нараджэнні дзіцяці, а калі студэнтка засталася яшчэ на сваім дзявочым прозвішчы, то трэба дадаткова прадаставіць і копію пасведчання аб шлюбе. Гэтыя дакументы падаюцца ў дэканат факультэта, і яго сакратар афармляе загад на водпуск па догляду за дзіцём. Дапамогу пачынаюць выплочваць пасля 56 дзён пасля родаў, атрымаць яе можна ў касе універсітэта 5 числа наступнага за афармленнем дакументаў месяца.

Для атрымання грашовай кампенсацыі на дзіцячае адзенне студэнткам-маці неабходна падаць заяву ў бухгалтэрыю універсітэта.

Дым, які ўносіць здароўе

(31 МАЯ — СУСВЕТНЫ ДЗЕНЬ БАРАЦЬБЫ З КУРЭННЕМ. СЁЛЕТА ЁН ПРАХОДЗІЦЬ ПАД ДЭВІЗАМ «У ГРАМАДСКІХ МЕСЦАХ І ТРАНСПАРЦЕ ЛЕПШ НЕ КУРЫЦЬ»)

Аб шкодзе курэння шмат пішуць і пераканаўча. Масавае распаўсюджанне курэння зрабіла гэту праблему міжнароднай.

Усе апытанні насельніцтва паказваюць, што пакуль яшчэ значная колькасць людзей не лічыць курэнне сур'ёзнай пагрозай для здароўя. Асабліва хвалюе той факт, што курэнне стала распаўсюджвацца сярод моладзі і жанчын. Многія не ведаюць, што курэнне, якое пачынаецца з «забавы», з-за жадання не адстаць ад моды, хутчэй стаць дарослым, пераўтвараецца ў згубную звычку, якая вельмі шкодзіць здароўю. Курэнне — не бязвінны занятак, які можна кінуць без асаблівых намаганняў. За яго трэба дорага плаціць, таму што з тытунём курыльшчыкі паступова «выкурваюць» самае каштоўнае — здароўе.

У сувязі з усім вышэйсказаным, неабходна нагадаць:

— інфаркт міякарда сярод курыльшчыкаў сустракаецца ў два разы, а раптоўнай смерці, выкліканай сардэчна-сасудзістымі захворваннямі, у тры разы часцей, чым сярод тых, хто не курыць;

— тыя людзі, якія кураць даўно, часцей пакутуюць стэнакардзіяй, язвеннай хваробай страўніка;

— ва ўсіх развітых краінах апошнія два-тры дзесяцігоддзі імкліва расце колькасць хворых на рак лёгкага.

У апошні час устаноўлены новыя небяспечныя ўласцівасці тытунёвага дыму. У ім знойдзена значная колькасць радыеактыўнага элементу палонію, а таксама радыеактыўныя ізатопы свінцу, вісмуту, калію. Асабліва небяспечны паланій, які накапліваецца ў лёгкіх, нырках. Чалавек, які за дзень выкурвае пачак цыгарэт, за год атрымлівае ад гэтых радыеактыўных элементаў значную дозу абпраменьвання — прыкладна 50 рэнтген.

Параўнальна нядаўна медыкі сталі з занепакоенасцю гаварыць аб тых, хто не курыць, але вымушаны, знаходзячыся побач з курыльшчыкамі, глытаць тытунёвы дым. Іх справядліва называюць пасіўнымі курыльшчыкамі.

Тытунёвы дым затрымлівае ўльтрафіялетавыя промні, якія вельмі неабходны чалавеку, асядае ў лёгкіх, забруджвае паветра ў памяшканнях. Удыханне тытунёвага дыму ў накураным памяшканні на працягу гадзіны адпавядае «выкурванню» чатырох цыгарэт.

Вельмі адчувальныя да тытунёвага дыму дзеці, асабліва першага года жыцця. Яны значна часцей хварэюць, калі маці, якая не курыць, сістэматычна знаходзіцца ў накураным памяшканні.

У нашай краіне многае робіцца для барацьбы з курэннем. Забаронена курыць у вагонах прыгарадных электрапаяздоў, у мятро, аўтобусах, тралейбусах, у тэатры, кіно, канцэртных залах. Забарона на курэнне дзейнічае ў месцах грамадскага харчавання

Аднак ўсе гэтыя меры, яшчэ не даюць жаданых вынікаў. Нельга недаацэньваць ролю школы і сям'і.

Важна, каб перш за ўсё ў сям'і стваралася атмасфера нецярпімасці да курэння. Задача гэта нялёгкая, але вырашаць яе трэба.

Я. ГЕНСІРОЎСКІ,
урач-тэрапеўт паліклінікі № 6, член Таварыства Чырвонага Крыжа.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21.

«Гомельскі універсітэт» — газета Гомельского государственного университета им. Ф. Скорины, Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па друку, Гомель, Савецкая,1.

Аб'ём — 1 друк. арк. Тыраж 1500 экз. Заказ 366. Падпісана да друку ў 14.00.